

Til de faglige udvalg for erhvervsuddannelserne

Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelsers (REUs) brev om visse forvaltningsmæssige opgaver for de faglige udvalg

På REUs møde den 18. marts 2016 behandlede rådet en særlig problemstilling i anledning af, at de faglige udvalg har oplevet nogle udfordringer i forhold til deres forvaltningsmæssige opgaver i klagesager over elevernes udelukkelse fra skolepraktik. I de elevklager, som behandles af de faglige udvalg, bliver der i nogle tilfælde rejst spørgsmål om skolers eller måske faglige udvalgs overtrædelser af lov om forbud imod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet mv. (forskelsbehandlingsloven).

På denne baggrund henleder REU de faglige udvalgs opmærksomhed på Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling (MBUL)s svar, der fremgår af det mødereferat, som blev godkendt på rådets møde den 29. april 2016:

”Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling svarede, at det kan være en udfordring for nogle faglige udvalg, at leve op til de krav, der følger af at udvalgene er en del af den offentlige forvaltning; at de er forvaltningsmyndigheder. Det, at udvalgene og dermed deres sekretariater, er en del af den offentlige forvaltning betyder især, at de fuldt ud er omfattet af lovgivningen om den offentlige forvaltning, herunder forvaltningsloven, ombudsmandsloven, offentlighedsloven og almindelige uskrevne regler og principper for god offentlig sagsbehandling. Dette betyder blandt andet, at når et udvalg træffer en afgørelse, skal afgørelsen træffes på grundlag af en omhyggelig sagsbehandling, som har klargjort de relevante faktiske oplysninger og redegjort for de relevante retsregler.

I klagesager vil udvalget ofte skulle tage stilling til, om skolen har overholdt de krav til sagsbehandlingen som gælder for skolen, og om skolen har fulgt reglerne om erhvervsuddannelser og eventuelle andre regler som for eksempel forbud mod usaglig forskelsbehandling korrekt. I sådanne tilfælde er der som udgangspunkt ikke brug for, at udvalget udøver noget skøn, og afgørelsen bør gå ud på enten at stadfæste eller annullere skolens afgørelse. Hvis afgørelsen annulleres, skal udvalget yderligere tage stilling til, om skolen skal pålægges at træffe en ny afgørelse, denne gang under anvendelse af de korrekte sagsbehandlingsregler med videre, eller om udvalget vil sætte sin egen afgørelse i stedet for skolens. I sidstnævnte tilfælde vil der ofte være tale om en skønsmæssig afgørelse, hvor

Rådet for de Grundlæggende
Erhvervsrettede Uddannelser (REU)

Rådssekretær
Per Pagh Aarestrup
Frederiksholms Kanal 25
1220 København K
Tlf 33927332
Fax 3392 7784
e-mail: reu@uvm.dk

18. maj 2016

retsreglen ikke indebærer, at et bestemt faktum fører til en bestemt afgørelse.

Her skal udvalget foretage en afvejning af alle de saglige hensyn, som de pågældende regler kræver, forudsætter eller rummer mulighed for. Vi taler også om, at der skal være en vis proportionalitet mellem sagens betydning og den intensitet, hvormed sagen skal være undersøgt, så her skal der også foretages et prioriteret valg. Det er helt afgørende, at der ved en afgørelse ikke tages usaglige hensyn eller bruges usaglige kriterier, for eksempel at elever bliver forskelsbehandlet på grund af handicap, race, tro osv.. Hvis det fremgår af sagen, at skolens afgørelse kan være truffet under indflydelse af usaglige hensyn, skal udvalget undersøge spørgsmålet grundigt, herunder ved at høre skolen, bede klageren forholde sig til skolens oplysninger og i øvrigt følge de regler, som gælder om oplysning af en sag i forvaltningsretten.

Der spørges mere konkret til hvorvidt forskelsbehandlingsloven gælder for de faglige udvalgs sagsbehandling. Det gør den ikke direkte. Den gælder for arbejdsgiverne og for skolerne, som udbyder erhvervsrettet undervisning, herunder erhvervsuddannelse og erhvervsmæssig videreuddannelse. I rollen som arbejdsgiver gælder loven selvfølgelig også for de faglige udvalg. Den forskelsbehandling, som er omfattet af bestemmelserne i loven, angår race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller etnisk oprindelse. Hvis en klagesag for eksempel handler om, at eleven er handicappet og skolen har besluttet, at eleven af den grund ikke kan optages i skolepraktik, eller skal udelukkes fra skolepraktik, vil der som udgangspunkt foreligge en overtrædelse af loven fra skolens side. Men der vil også foreligge en usaglig forskelsbehandling i forvaltningsretlig forstand.

Overtrædelsen af forskelsbehandlingsloven vil kunne få som konsekvens, at skolen bliver straffet, og at den bliver pålagt et betale en godtgørelse til eleven. Men det er ikke en sag for det faglige udvalg, og udvalget skal ikke tage stilling til, om den lov er overtrådt eller ej.

Det faglige udvalg kan ikke selv ifalde ansvar efter forskelsbehandlingsloven, hvis udvalget har stadfæstet en ulovlig afgørelse fra skolens side, men udvalget kan, som alle andre offentlige myndigheder, efter omstændighederne ifalde et erstatningsansvar for sine handlinger og undladelser, for eksempel i forbindelse med afgørelser i klagesager, hvor udvalget har lagt usaglige og dermed ulovlige hensyn til grund for afgørelsen. Det er imidlertid en anden type sag, end en sag, der er omfattet af forskelsbehandlingsloven. Der vil i stedet være tale om et erstatningsansvar efter dansk rets almindelige erstatningsregler, hvilket blandt andet indebærer, at der skal være et ansvarsgrundlag, og at skadelidte har lidt et økonomisk tab, som er forbundet med ansvaret. Udvalget skal for eksempel have foretaget en handling eller en undladelse, hvor man vidste eller burde vide, at handlingen eller undladelsen kunne påføre den skadelidte et økonomisk tab. Hvis udvalget for eksempel har bidraget til, at en elev uretmæssigt er blevet afskåret fra at færdiggøre en påbegyndt uddannelse ved at stadfæste en afgørelse, som hviler på usaglige præmisser, og dette

har medført et konkret økonomisk tab for eleven, som kan gøres op, kan der blive tale om et økonomisk ansvar for udvalget. Den bevisbyrde vil nok ofte være vanskelig at løfte, men selv om der måske ikke ligger et truende erstatningsansvar om hjørnet, har de faglige udvalg selvfølgelig pligt til at sikre, at der træffes rigtige afgørelser. Man skal også huske på, at Folketingets Ombudsmand og domstolene vil kunne tænkes inddraget i en bedømmelse af et udvalgs forvaltningsafgørelse.”

Det bemærkes, at nævnte mødereferat også vil blive offentliggjort på rådets hjemmeside og vil kunne findes via følgende link:

<http://www.uvm.dk/Uddannelser/Erhvervsuddannelser/Ansvar-og-aktoerer/Raad-og-udvalg/REU/Moeder/Moeder-i-REU-i-2016>

Med venlig hilsen

Stina Vrang Elias
Formand

Morten Smistrup, LO
Næstformand

Simon Neergaard-Holm, DA
Næstformand